

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben házhos hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV. Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések Arszabály szerint.

A magyar király és Bosznia.

Bosznia és Hercegovina közjogi helyzetének megváltozásánál a magyar ember okvetlenül azt a kérdést veti fel első sorban: megóvattak-e a magyar állam jogai a visszakerült tartományokhoz?

Konstatálnunk kell, hogy erre némi törekvést találunk. A két tartomány lakosságához intézett „fejedelmi szózat” hangsúlyozza „azokat az ősi köteleket, melyek dicső elődeinket a magyar trónon ezen országokhoz fűzték.” Ez bejelentése annak, hogy I. Ferenc József mint Nagy Lajos és Mátyás utódja lép a magyar korona egykori tartományainak területére. Kétségtelenül nagy érdeme a mai kormánynak, hogy ezt a kijelentést belevétette a fejedelmi szózatba. Ezzel nagyot erősödött a magyar álláspont szemben az osztrákkal, mely viszont csak a berlini szerződésre épít s azt vitatja, hogy ez a szerződés Magyarországnak és Ausztriának együttesen adván megbízást Bosznia és Hercegovina megszállására, a két volt török tartományhoz csak Magyarországnak és Ausztriának együttesen van joga.

A berlini szerződés azonban csak a megszálláshoz és a közigazgatás vezetéséhez volt elégséges jogalap. Többhez nem adott jogot. Különösen pedig nem adott jogot ahhoz, hogy I. Ferenc József a maga szuverén jogait Boszniára is kiterjessze, sőt ezt egyenesen tiltja a berlini szerződés, mikor Bosznia területén a szultán felségjogait kifejezetten fenntartja. Két felségiség egy területen képtelenség. Ha tehát I. Ferenc József kiterjeszti a maga felségjogait Boszniára és Hercegovinára, ezt csak úgy teheti, hogy ott egyidejűleg megszünteti a török szultán szuverénitását. Ez természetesen lehetetlen lévén a berlini szerződés alapján, vissza kellett menni amaz időkig, a mikor a török szuverénitás Boszniában még nem érvényesült, vissza kellett menni jogalapért a

magyar királyok felségjogáig, amely a török hódításig Boszniára is kiterjedt. Az Arpádok, Nagy Lajos és Mátyás fegyverei adtak jogcímet I. Ferenc Józsefnek Bosznia „annektálására”. A mohácsi vész előtt a magyar királyok nem csupán „megszállották”, hanem elfoglalták, Magyarországhoz kapcsolták és teljes joggal és hatalommal, mint magyar tartományt bírták Boszniát, annak területéből felségjogaik alapján kihasították a sói és ozorai bánságokat s a megmaradt Boszniának élére magyar urakat állítottak kormányzól.

A kormányzó viselt néha királyi címet is, de ez a bosnyák király épp úgy alattvalója volt a magyar királynak, mint a macsó bán. Nem volt a boszniai király még csak hűbéres fejedelem sem. Magyar zászlósúr volt; a szuverén jogokat pedig Bosznia területén is a magyar király csonkítatlanul, korlátlanul gyakorolta.

Ezt a jogot, amelyről Magyarország soha, semmiféle szerződésben le nem mondott, ismét feléleszti és élettel tölti meg a mostani annexió. És mert az ad jogalapot az egész annexiónak, szükséges és kívánatos, hogy a magyar királynak ez az ősi joga kifejezést nyerjen az annexió tényénél.

Erre való tekintettel nem tartjuk elégségesnek, hogy a magyar király ősi jogára csak a „fejedelmi szózat” hivatkozik. Így azt a színezetet nyeri a dolog, mintha a magyar király ősi joga csak belső, házi használatra volna jó. Nem. A magyar korona történelmi joga az, a mivel az annexiót nemzetközileg is indokolni lehet és kell, a magyar király koronázási esküjének szentsége az, amely hivatva van arra, hogy az annexiót minden nemzetközi kongresszus esetleges támadásaival szemben a jogszerűséggel bátyázza körül. Tehát a magyar király jogát nem a miniszteri ellenjegyzés nélkül kibocsátott, falragasztás szánt fejedelmi szózatba kellett volna belefoglalni, hanem ezt kellett volna

alapjává tenni az egész közjogi aktusnak.

Közjogi aktus a miniszterelnök, a külügyminiszter által ellenjegyzett királyi kéziratokban foglaltatik. Ezek pedig egy szóval sem emlékeznek meg a magyar király ősi jogáról, sem a koronázási esküről. „Elhatároztam”, ennyi az egész. Ez pedig közjogi tényről Magyarországra nézve kevés.

A miniszterelnökhöz intézett királyi kézirat utasítást tartalmaz arra nézve is, hogy a magyar országgyűlés elé törvényjavaslat terjesztessék Bosznia helyzetének szabályozása tárgyában. Ez tökéletesen megfelel a közjogi követelményeknek. Bosznia helyzetét nem szabályozhatja sem fejedelmi szózat, sem legfelsőbb elhatározás, hanem egyes-egyedül a törvény. A törvényhozók feladata lesz azután, hogy a királyi kéziratok hiányait pótolják a gyengén érintett magyar közjogot erőteljesen kidomborítsák s az alkotandó, nemzetközi jelentőséggel bíró törvényben a magyar korona ősi jogát, a magyar király koronázási esküjét az egész világ előtt nemzetközi súlylyal bíró tényezőnek mutassák be.

Dr. Krüger Aladár.

Keresztények csak keresztényeknél vásároljatok.

Keresztény szociálisták!

A mára hirdetett népgyűlés titkár változás miatt elmarad.

E helyett a kelebiai keresztény szociálisták ma délután három órakor Alsó-Kelebián nyilvános népgyűlést tartanak a következő napirenddel:

1. Kell-e szervezkedni s minő alapon? beszéd, tartja Zsulyevics Mátyás.

2. Az általános titkos választói jog s a keresztény szociálisták álláspontja Andrassy többes szavazati rendszerével szemben, beszéd; tartja Mészáros Béla.

Utána megalakul a kelebiai II. számú Keresztény Szociális Egyesület.

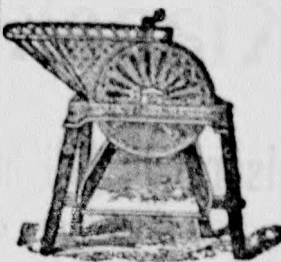
Az Elnökség.

Bächer Melichar gépgyári raktára

Szabadka (Raichl palota). 568-90-1

A tisztelt gazdaközönségnek ajánljuk dusan felszerelt gépraktárunkat eredeti Bächer ekék, eredeti Melichar vágógépek, szeeskaavagók, boronák, kukorica darálók, morzsolók, valamint az összes gazdasághoz szükséges gépeket. Eredeti Johnston amerikai aratógépek egyedüli elárúsítási hely. Olcsó árak. Kedvező részletfizetések. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A „fölvilágosult“ és a katolikus sajtó.

Azt hiszem e lap olvasói nem egyszer hallották már eme hangzatos szót: „fölvilágosult“. Divatos cím ez. — Ne gondolják azonban, hogy a magukat „fölvilágosult“-nak nevező emberek már mindennek a nyitjára találtak, hogy ők mindentudók. „Nem mind arany ami fénylik“. Nevén kell a gyermeket nevezni, mondja a közmondás. A mai „fölvilágosultság“ nem egyéb mint bemázolt pogányság.

Valamint tolláról és szaváról ismerjük meg a madarat. gyümölcséről a fát, úgy ismerhetjük meg a „fölvilágosult“ sajtót is könyveiből s lapjaiból, az író műveiből, mint a régi bölcsész. Seneca is mondja: „tudd meg, hogy valahányszor irsz valamit, mindenkor a te erkölcsödről és elmédre adsz kézirat az embereknek.“ — Ezek után szabad kérdenem, hogy az, ki minden tollvonásnál nem tud egyebet, mint a katolikus vallást gúnyolni, a pápát szidni, az erkölcsi törvényeket taposni, — lehet-e vallásos, emberbecsülő, erkölcsös, erényes ember? Vagy nem szembeötlő botrány-e egy nemes szívű s helyes gondolkozású ember előtt, midőn még most is nap-nap után olvashatunk a „fölvilágosult“ lapokban olaszországi és nem tudom miféle kolostorbotrányokról, melyek számtalanszor megcáfoltatva, újra meg újra az elmefuttatás tárgyai? Nem becstelenség-e s a lelkiismeretesség hiánya, ha újságírók, kik magukat a fölvilágosodás és irányadás fölkeletű bajnokainak szeretik nevezni, meglepő hamis adatok koholásában lázító hírek költésében és ezek hiányában becstelenné adomák esztorgályozásában fáradnak? Es mit eredményeznek ez erkölcs-telen munkájukkal? A nyomort szaporítják, a munkakedvet aláássák, szegény elcsábított embertársaitat felebarátjaik zsebei ellen bűjtogatva, csak nyugtalanságot és zavart idéznek elő az egész társadalomban. Okegyelmük pedig ezalatt a szegény nép filléreire élőködve, adják az urat, mint ezt Mezőfi (Morgensternék!) és zsebkezdőiket lebegtető többi zsidógyerekek teszik...

A „fölvilágosult“ sajtó előtt Jézust és egyházát gyalázni elfogulatlanság. Isten tiz parancsát lábbal taposni a fölvilágosultság jele, csak mindez a „szabadság“, „haladás“ és „fölvilágosultság“ neve alatt történjék. — Erkölcsi rend nem divik náluk, azt egészen felfordítják, a bünt erénynek magasztalva, ezt pedig bünné alacsonyítva s a botrányos elveket még botrányosabb étellel koronázva (Fenyő Sándor!), örömtől lángol fel arcuk valahányszor az örök igazság ügyén kényük-kedvük szerint egyet üthetnek s sebet ejthetnek a „fölvilágosodás“ neve alatt. S az istentelenség eme tanait mi terjeszti inkább, mint a „fölvilágosult“ sajtó?

Fárad, izzad a liberális sajtó s minden követ megmozdit, hogy lapok és könyvek által romlott irányu elveit minél szélesebb körben terjessze s e célra nagy összegeket áldoz. Sőt mi több! hol nyiltan, hol titokban államsegélyben is részesülnek ez erkölcs-telen sajtó irányadói. Emlékezzünk csak vissza a volt darabont kormány manipulációira! Vizsgáljuk meg csak a Fejérváry kormánytól az 1906. évre kiutalványozott és Hajdu számvevőszéki irodatiszt által a nyilvánosságra hozott és így 1907. február 14-én a képviselőház asztalára került hirdetési átalányok jegyzékét, mit látunk? Mig pl. a „Pesti Hírlap“ 70,000 koronát ka-

pott hirdetések címén, addig az „Alkotmány“ ugyanily célból csekélyke 1000 korona évi szubvencióban részesült. De jobb erről nem is beszélni.

Sajnosan tapasztalhatjuk továbbá azt is, hogy sokkal nagyobb a katolikusellenes lapok száma és keletje, mint a katolikus lapoké. És ami még sokkal szomorubb, az azon körülmény, hogy sok katolikus inkább olyan lapokra fizet elő, melyek szent-egyházát és vallását csufolják, rágalmazzák, mint olyanokra, melyek a kath. egyházért küzdenek. Igazán gyalázat, hogy igen sokan, kik magukat katolikusoknak vallják, még sem átalnak saját költségükön hízalni ily nyomorult újsághősöket, kik semmi alapos tudománnyal sem bírva, néhány betanult üres frázissal akarják elvakítani az embereket. Es míg a katolikus sajtó tengődik, addig a liberális lapok fényes jövedelmet nyujtanak kiadóiknak.

Szomorú állapot ez, hogy nálunk Magyarországon, hol 10 millió vallja magát katolikusnak ily aránytalanul oszlik meg a napisajtó. Mert míg a keresztényellenes fővárosi lapok 680,000 példányban jelennek meg naponként, addig a mi 3 központi lapunk: „Alkotmány“, „Magyar Allam“ és „Uj Lap“-unk legföljebb 32—33 ezret képes fölmutatni. Es míg ellenséges sajtónk a vidéken körülbelül 80 napilappal dicsekedhetik, addig nekünk csak 4 vidéki katolikus napilapunk van, melyek közül egyik-másik talán még a kezdet nehézségeivel küzd. Ezek az egyszerű, de sokatmondó számok megdöbentő élességgel világítják meg sajtónk szomorú helyzetét s mindez a katolikusok indifferenzizmusában és élettelen-ségében keresendő. Mihelyt a katolikusok megszűnnének a rossz lapokra előfizetni, tüstént megfordulna a kocka és azon pénz, mellyel a katolikusok a szabadelvű újság szerkesztők zsebeit tömők, pompás jóirányu lapokat lehetne létesíteni, — vagy pedig a már meglévőket erősíteni, melyek bizonyára semmi kívánni valót sem hagynának hátra. Bár belátnák ezen katolikusok, mennyire helytelen az, ha olyan lapokat járatnak, melyek legszentebb érdekeiket sértik s az igazságot tapossák és megvonják a segélyt azon nemes bajnokoktól, kik az egyház és igazság mellett küzdenek.

A magát fölvilágosultnak nevező nyomorult had élvezethajászatból s pénznyerészkedésből tele lármazza a világot s gázol az egész emberi nemet s néma nyájként vezeti azt. Egész erejük a becstelen emberek gyöngeségéből származik. A mily arányban engedékenyek a katolikusok, oly arányban tolakodók és szemtelenekek a zsidók. (Tisztelet a kevés kivételnek.) Hasztalan minden sopánkodás és panasz, ha nincs erélyes föllépés ellenük a jog és igazság védelmére. (Uj sajtótörvényünk hol késel az éji homályban? Jöjjön el a te országod!)

Ha azt akarjuk, hogy legszentebb érdekeinket ne gyalázza és sértesse minden haszontalan jött-ment a „fölvilágosodás“, „szabadság“ és „testvériség“ neve alatt, akkor a külföldi katolikusok mintájára kell szövetkeznünk a sajtó terén is. Tizenkettőt ütött az óra, itt az idő, hogy sajtónk felvirágoztatásáért tegyünk már egyszer valamit, mert akiben egy kis jó érzés van, beláthatja, hogy a társadalom minden rétegében teljesen meg van mételyezve a szabadkőmives, liberális zsidó sajtó által. Hogy tehát a jó erkölcsök ismét diadalra jussanak, hogy az igazság saját trónján fényeskedjék, ne legyen más jelszavunk, mint munkálkodnunk jó ügyünkért, a katolikus sajtó fölvirágoz-

tatásáért! Ennek föllendüléséül függ katolikus újjászületésünk.

Mindenki tegyen, amit tehet s ne mondja senki mit tehetek én ilyen meg amolyan szent ügyért, hisz jelentéktelen pont vagyok a társadalomban, hogy velem vagy nélküllem egyre megy a dolog. Ezt ne mondja senki, mert ha valaki egy-egy kath. lapnak, pl. a „Bácskai Napló“-nak csak egy előfizetőt szerez, máris apostolkodott s mai viszonyok között nagy munkát végzett és ha adományainkkal Sajtóegyesületünket támogatjuk, ne feledjük, hogy a kath. missiókat segélyzők sorába léptünk s érdemeket szereztünk Isten és emberek között. Kötelességünk működni sajtónk érdekében s ezt eslekedve Istenet dicsőítjük, lelkünk üdvét előmozdítjuk és a haza belső jólétét emeljük. Ne tekintünk semmit csekélységnek, hanem mindenki tegyen, adakozzék tehetsége szerint és sokra megyünk, mert: Porból lesz a hegy, percekből az óra, röpke gondolatokból örök tények, semmit se tekintetek tehát kicsinyiségnek.

Használjuk tehát föl mi is igaz jó ügyünkért sajtószabadságot és győzni fogunk! Pártoljuk jó lapjainkat és legyen számíttva tőlünk minden erkölcsi piszok! Ertelmesekek szölok — úgy mond szent Pál — magatok ítéltétek meg, amit mondok.

erger.

Karácsonyi bazár Szabadkán.

A szabadkai általános ipartestület kebeléből a mult évben alakult kiállítási bizottság Aczél Henrik festőművész elnöklete alatt folyó hó 9-én este az ipartestületben értekezletet tartott, melyen egyhangulag kimondták, hogy szükségét látják annak, hogy az idén újból rendeztessék egy nagyobb szabású karácsonyi ipari kiállítás, ennek sikere érdekében pedig elhatározták hogy folyó hó 18-án délelőtt tíz órakor az ipartestület helyiségében az összes szabadkai iparosok egybehívásával nagyobb szabású akciót fognak indítani; a közönséget pedig ez uton is felkéri, hogy karácsonyi ajándék tárgyakra már előzetesen tegyenek megrendeléseket az egyes kiszemelt iparosoknál, hogy az illetők némi biztosítékát lássák annak, hogy a kiállított tárgyakba befektetett tőkájük és kiadásuk megtérül.

Különösen ajánlatos a kiállítási tárgyaknak előzetes megrendelése a fa vas és fémiparban, ugyszintén a ruházati és fényüzési cikkekben. A bizottság lelkes hangulatából ítélve, ez a kiállítás sokkal fényesebben fog sikerülni az előbbinél, már annyival is inkább mivel most több idő fog a kiállítóknak rendelkezésükre állni, mint két évvel ezelőtt.

A bizottság fel fogja kérni a városi hatóságot és a közintézeteket, valamint a szegedi kereskedelmi és iparkamarát is, hogy kitüntetési díjakat tüzzenek ki a kiállítók jutalmazására. A további teendők fölött a 18-diki nagygyűlés fog határozni.

A kiállítási bizottság elnöksége ezuton is felkéri Szabadka város összes iparosait, hogy ugy a saját, mint az általános iparfejlesztés érdekében teljes számban jelenjenek meg a 18-diki értekezleten, hogy a kitűzött célt minél sikeresebben lehessen biztosítani.

**Ne járjunk olyan sörccsarnokokba,
vendéglőkbe és kávé-**

házakba, hol a „Bácskai Napló“ nem találjuk.

Kladek, Tománovits és Társai géptegla, cserép és mészégető gyára Szabadkán, a zentai vasút mentén.

Ajánlja a legjobb minőségű gyártmányait. — Kitünő minőségben gyárt:

514—30—19

elsőrendű fali és gépteglát, kút és burkolatteglát, szárazon sajtolt gőztéglát, olajos disztéglát, párkány- és padlástéglát, első és másodrendű hodfarku tetőcserepet, kömentes darabos és oltott meszet.

Pontos kiszolgálás! Telefonszám 88. Olcsó árak! Telefonszám 88. Pontos kiszolgálás!

Kiusuke Myoi japán mérnök Óbecsén.

Ritka vendéget tisztelt e hó 8-án Óbecse falai között. Kiusuke Myoi, tokiói mérnök a japán állam megbízásából a nevezetesebb vízi műveket tanulmányozza most Európában. Ezen tanulmányutjába ejtette Óbecsét is, hogy az itteni Ferencsatorna torkolati turbináját s a világhírű villamos zsilipeket megvizsgálja. Alig terjedt el futó tűzként a városban a híre, hogy eleven japán érkezik hozzánk hajóval, mindenkit lázas izgatottság fogott el s csak úgy hömpölygött az ember-tömeg a Tiszapartira, a hol türelmetlenül firkészte étlen, szomjan a hajó füstjének gomolygását. A házakat magyar és japán zászlók díszítették.

Végre délután egy óraker befutott a „Vihar” hajó a kikötőbe Szeged felől, hozván a várva-várt vendéget Rang miniszteri tanácsos és két folyammérnök kíséretében. Banzáj Nipon! hangzott az üdvözlés minden felől, mikor a japán a kikötő hidjára lépett. A tiszai ármentesítő társulat nevében Ivánovics István elnök magyarul, a város nevében pedig Paukovics Ernő nagybirtokos angolul üdvözölte, mire ő japánul és angolul válaszolt s rendkívüli örömet fejezte ki afelől, hogy a lovagias magyar nép, „az ázsiaiak kedves rokona”, mint mondá, ily nagyrabecsüléssel viselik iránta és nemzete irányában.

Ezután midjárt a dologhoz látott s a legaprólékosabb részletekig a legnagyobb figyelemmel tanulmányozgatta a zsilipeket s gyönyörködött a hatalmas alkotmányokon, azoknak célszerűségén és pompás működésén. Oda nyilatkozott, hogy ez az egy páratlan látványosság, a melynek mása nem régen készült el a kieli csatornán, megérdemli a Japánból való ideutazást. Magával vitte a tervek másolatát is, hogy a Japán állammal ezek mintájára készítse ezentul a zsilipeket. Majd felült Ivánovics gyönyörű négyesére s a fogatok rajától kísérve végig kocsikázott a japánzászlós városban, a hol mindenütt ünneplésben volt része. Majd kevés pihenőt tartott, a mikor is a közönség elhalmozta különféle kedveskedéseivel. A hajóját elláták jóféle gyümölcsökkel, pompás italokkal, ételekkel s remek tiszai halakkal, a miknek a kedves kis japán legjobban örült.

Végül megköszönve a szives fogadtatást, hasznos ismeretekkel bővítve s kiváló tapasztalatokkal gazdagodva dörgő banzjók között tovább hajókázott tőlünk Nagybecskerekre.

Tudósítók.

Harc a 400.000 koronás vőlegényért.

A 400.000 koronás örökség.

Még 1901-ben halt meg Marodics Jovó vagyonos ember, aki összes, négyszázezer koronát érő vagyonát kiskoru unokájára, Marodics Milánra hagyta azon feltétellel, hogy ha ez a harminc életévét betölti, a vagyon fölött szabadon rendelkezhetik. Ha azonban ezen életkort el nem érné, akkor a vagyon Marodics Pálra, illetve ennek örököseire, Marodics Milánra, Axentiára, Szilveszterre, Szávóra és a többire szállna át.

Az örökös Marodics Milán gyámjaul ennek édesanyja, özv. Marodics Lyuboné neveztetett ki.

Az örökös eljegyzése.

Az örökös Marodics Milánnak van a torontálmezei Józseffelván egy rokona, Szuvajcsics Atyin, gör. keleti lelkész, aki azonban szabadkai rokonaival, Marodics Jovó halála után semmit sem törődött.

Az idén, januárban azonban váratlan dolog történt. Szuvajcsics Atyin meglátogatta Marodics Milánt, az örökös és anyját. Látogatása folyamán felvetette az eszmét, hogy a fiut meg kellene házasítani, s ki is jelentette, hogy ő ismeri a lányt, aki beválnék jó feleségnek.

Az eszme fogékony szívekre talált ugyan, de anya és fiu előbb látni akarták a lányt és meg akarták ismerkedni ennek családjával. Közös megállapodás után el is utaztak Pádéra özv. Iliasevnehhez, akinek a lánya volt a kiszemelt menyasszony. A fiunak megtetszett a lány, az eljegyzés meg is történt.

Kivételes nősülési engedély.

A házasság azonban nem ment egykönnyen. Az eljegyzés után kezdődött a regény bonyodalma. Mindenek előtt is a fiatal ember, Marodics Milán még katonasor alatt állt. Kivételes nősülési engedélyért kellett tehát folyamodni. Ehhez szükség volt özv. Marodics Lyubonénak, a gyámjának beleegyező nyilatkozatára is. Ezt a nyilatkozatot az anya kiállította.

Amde a kivételes nősülési engedélyért beadott kérvényt a miniszterium 1908. május hóban elutasította.

A lányszöktetés.

De hát az óriási vagyon örökséset most már meg kellett férjnek szerezni. A nősülés engedély nélkül is megy. Mit volt mit tenni, meg kellett szöktetni a lányt.

A menyasszony jelöltét Adára hozták. Ide ment a szerelmes vőlegényjelölt is, s csak természetes, hogy az előre megbeszélte leányzöktetés nehézségeibe nem ütközött. A megszökött pár Szabadkára szerencsésen meg is érkezett.

Az elmebajos vőlegény.

Most tűnt azonban ki, hogy a vőlegény elmebajos. Amint ezt a vőlegény anyja is megtudta, azonnal tiltakozott, a házasság ellen. Pedig az elmebajt azért sem ütközhették, mert egyszer egy örülési rohamban a gazdag örökös már kutba is ugrott, ahonnan szerencsésen kimentették.

Az elmebajos vőlegényt a Schwarzer-féle gyógyintézetbe szállították Budapestre. Innen azonban Szuvajcsics gör. keleti lelkésznek és a lány anyjának közbenjárásával tizenhat nap múlva kiszabadították és Szabadkára hozták haza, hogy itt őrizzék.

Szuvajcsics most már újból a házasság megkötését sürgette. Természetes, a házasság után az anyát felmentették volna a gyámság alól s a vagyont a menyasszony anyja és Szuvajcsics kezelték volna.

Özv. Marodics Lyuboné azonban mindent megtett, hogy elmebeteg fiának házasságát megakadályozza.

Szuvajcsics azonban nem nyugodott. A Szabadkára szöktetett lányt és a gazdag örökösöt bevezette az anyakönyvi hivatalba s itt felíratta őket.

Az orvosi bizonyítványok.

Amint ezt a fiu anyja és rokoniak megtudták, azonnal bejelentették Vojnics Antal anyakönyvvezetőnek, hogy a vőlegény elmebajos. Marodics Pál örököseinek ügyvédje, dr. Winkler Elemér vette kezébe az ügyet, aki tudtára adta az anyakönyvvezetőnek azt is, hogy a vőlegény gyámság alatt van.

Vojnich anyakönyvvezető erre kijelentette, hogy nem adja össze a párt, ha csak Schwarzer-től orvosi bizonyítványt nem hoznak, mely a vőlegény egészséges voltát igazolja.

Schwarzer-től nem hoztak ugyan bizonyítványt, hanem ehelyett egy szabadkai tisztiorvos és egy más szabadkai orvos által kiállított, a vőlegény épelműségét igazoló bizonyítványt mutattak föl. Vojnich anyakönyvvezető azonban ragaszkodott a Schwarzer-féle bizonyítványhoz.

A házasság megkötése.

Mikor ezen dolgokról Vass Béla anyakönyvvezető értesült, kijelentette, hogy ő összeadja a párt a szabadkai orvosok bizonyítványja és a vőlegény anyjának írásbeli engedélye alapján.

Az anya írásbeli engedélyére azonban nem számíthattak. De ezen is segítettek. Kivették a kivételes nősülési engedélyért beadott folyamodvány mellől az anyai engedélyt. Ennek alapján azután Vass Béla, Vojnich Antal anyakönyvvezető szabadsági ideje alatt a párt össze is adta szeptember hó 5-dikén.

A vagyon feloldása.

A házasság után az első dolog volt, hogy a vagyonnak az anya gyámsága alól leendő feloldását kérelmezzék Szuvajcsics Atyin lett kinevezve a vagyon kezelőjének.

A lány most már elhagyta férjét és haza utazott anyjához Pádéra.

A 400 korona díj és a vég.

A dolog a rendőrség tudomására jutott s nyomozni kezdett a dologban annál is inkább, mert kitudódott, hogy az anyakönyvvezető 400 korona jutalmat kapott a házasság megkötése után.

Szuvajcsics Atyint a rendőrség a szabadkai pályaudvaron akkor találta meg, mikor ez Karlócára akart utazni a patriarcha beigtatására. A rendőrség bevezette őt a kapitánysághoz, ahol ez elismerte, hogy az anyakönyvvezetőnek csakugyan adott 400 koronát.

Most megindul az eljárás a házasság érvénytelenítéséért, s megindítják az eljárást Szuvajcsics Atyin gör. keleti lelkész és az anyakönyvvezető ellen is.

Az iparostanonc-iskolából.

A helybeli iparostanonc-iskola tanítótestülete e héten tartotta havi tanácskozmányát, Kálmán Károly polg. isk. tanár, igazgató elnöke alatt.

E tanácskozmányon több előterjesztést tett az igazgató.

Ugyanis a III. osztályba százon felül jelentkeztek a tanulók. Véleménye szerint ezen a zsuffoltságon a képen lehetne segíteni, hogy egy előkészítő osztály beszüntetnék, a tanulók a többi előkészítő osztályokba szétosztatnának — melyekben a rendszer létszám is alig van meg — s az így nyert tanterv vezetné a III. B) osztályt.

Ehhez hasonló eset van a rajzosztályoknál is. Ott is egy előkészítő rajzosztály felosztásával a negyedik haladó rajzosztály állíttatik fel.

Hogy a tanítás eredménye minél jobban biztosíttassék, felhívta az elnöklő igazgató kartársait, hogy a legrészletesebb tantervet minél előbb készítsék el, különös tekintettel a reáliákra. A párhuzamosított osztályok vezetői közösen állapítják meg osztályaiknak tantervét. Majd több, az iskola beléletére vonatkozó ügyek lettek kisebb-nagyobb vitával elfogadva, illetve elintézve.

Nem tartom fölöslegesnek itt megemlíteni a tanítótestületnek ama régebbi határozatát, amely a tanoncok mulasztásainak igazolásánál, a felszabadulásoknál, s a tanoncvizsga felbontásánál, a mestereknek mikénti eljárását mutatja meg.

Ugyanis a tanonc mulasztásáról a mester a „Hivatalos értesítés”-sel értesítettik. Az ezen értesítésen levő „Nyilatkozat”-on válaszol a mester. E nyilatkozatot sajátkezűleg aláírva, a legközelebbi tanítási napon, tanonccal annak osztályvezetőjéhez juttatja. Ezzel az eljárással nem lesz zaklatva sem a mester, sem pedig az iskola igazgatósága. Sima és egyszerű eljárás.

Ha pedig a tanoncnak tanoncvizsgában eltöltendő ideje lejárt, ugy ezen eset az ipartestületnél bejelentendő. A felszabadulás előtt álló tanonc az ott kapott bejelentő lapot úgy az osztályfőnöknek, mint a rajz-tanítójának bemutatja. Ha a felszabadulási nap elérkezett, bizonyítványt kap a tanonc, mellyel azután ismét az ipartestületnél jelentkezik, hol is munkakönyvét a szabályszerű eljárás után megkapja. Ez ut oly egyenes és korrekt, hogy jobbat már elgondolni sem lehet. A tanonc tanítója azon napig figyel a mulasztásokra, míg a tanonc felszabadulási ideje meg nem érkezik. Akkor beírja anyakönyvébe, hogy „felszabadult.” Punktum. Míg eddig a felszabadulásokról mindkét osztály vezető, csak a havi tanácskozmányokon vettek tudomást, most pedig minden egyes esetben azonnal.

Különösen alkalmas a tanoncvizsga felbontásánál hozott határozat. Eddig ha a tanonc a szerződését felbontotta az illetékes foruma előtt, azt hitte, hogy erre kötelességének mindenben eleget tett. Dehogy. Hát

ajkain, ragyogó szemekkel ő folytatta komoly hangján:

— A bűnben élünk. Nem fél, hogy Isten haragja sújt le ránk?

— De hát mi rosszat teszünk? kérde hebegve, mintegy védekezve Kleopatra.

— Az Isten előtt bűnösök vagyunk! A ki csak óhajtott a házasságtörést, már el is követte.

Hasztalan iparkodott ilyenkor Kleopatra meggyőzni arról, hogy a szándék és a cselekedet között különbség van, hogy a bűn elképzelése és a bűn távol állnak egymástól, Ulrik erről hallani sem akart. Jámbor nevelése, elveinek szigorúsága lelkében kitörölhetetlen nyomokat hagyott; nem érezte magát eléggé erősnek a bűn ellen való küzdelemben; szenvedélyét törvényesíteni akarta, hogy a lelkiismeretét megnyugtathassa.

— De, kiáltott föl egy napon Kleopatra, azt hiszi, hogy nem gyilkosságot követnénk el, ha Neutof halálát okozza a fájdalom, melyet akkor érezne, mikor a választ kérném tőle?

— Nem! felelte Alsen. Ön a jogát jogosan követelné vissza; Neutofnak nem szabad önzőnek lennie.

— Ulrik, ön kegyetlen, félek öntől.

— Szeretem! hangzott felelete, megragadva jéghideg kezével a nő esuklóját.

Kleopatra nem tudott mit válaszolni.

A férfi csakugyan kegyetlen, mert önző volt és önző mert szerelmes volt; nem bírta elhinni, hogy a Neutofhoz hasonló emberben mély érzelem élhessen. Vad volt, egyike azon lényeknek, akik a többiekől távol nevelődve, mindent maguknak kell felfedezniük; nem fogadta el mások tanítását. A fájdalmat még nem tapasztalta a maga teljes ségében, — abban hitt csak, amit tapasztalt, az imádott anya elvesztésében és a szeretett nővel leendő házasságkötés lehetőségében. Ezeket a fájdalmakat mindenek fölé helyezte.

Neutof és felesége Czarszkoje Szeloba költöztek. Házasságuk második évében a tábornok a cári városhoz tartozó Szófiában szép kerttel övezett szép házat vett a feleségének. Rendesen itt töltötték a nyarat, mert Neutof nem volt már ahhoz elég fiatal, hogy kibírja távoleső tveri uradalmának meglátogatását. (Folyt. köv.)

Gyümölcsfa- Oltványok.

Mindenféle gyümölcsnem csakis a legjobb fajokban kapható:

Kovács Sz. István
faiskolájából 547-10-4
honvédhuszár laktanya mögött,
a villamos megálló közelében.

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók
egyházi műiparintézet
Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalja a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószék és dombormű stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 261-39

KÉRJE

ingyen és bérmentve gazdagon
illusztrált főárjegyzéket
3000 képpel órákról, ezüst- és arany-
neműkről.
ELSŐ ÓRAGYÁR BRÜXBEN
Hanns Konrad
cs. és kir. udvari szállító Brüx Nr. 545
(Csehország).

Valódi svájci nikkell-anker-remontoár óra Roskopf-patent rendszer 5 kor., 3 darab 14 kor. Bejegyzett „Adler-Roskopf” nikkell-anker-remontoár óra 7 kor. Valódi ezüst remontoár óra, nyitott 8 kor. 46 fillér. Nikkell ébresztő-óra 2 kor. 90 fillér. 3 darab 8 kor. Nincs rizikó! Kicserelés megengedve, vagy pénz visszaküldetik. 590-10-1

Sirkőüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó 1-től VI. kör, Grécei-utca 168. sz. saját házamba helyeztem

sirkő-, kőfaragó-műhelyem
és szobrászati műtermemet.

Készíték carrarai márványból, hazai fehér és vörös márványból és terméskőből sirkőveket, uti keresztet, Szentháromságot, oltárt, kálváriát, szenteltvíztartót és a szakmába vágó összes munkákat.

Elvállalok építményeket gránit-, márvány- és terméskőből, úgy házdíszítést, ornament-munkákat kőből vagy gipszből, továbbá elvállalok régi sirkőkvek bacszerelését, régi sirkőveken betűvésést, régi sírfeliratok megaranyozását valódi arannyal a legjutányosabb árban.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

alázatos tisztelettel
Egy tanonc felvétetik. **KOVÁCS LŐRINC,**
kőfaragómester.

Lakás és raktár: VI. kör, Grécei-u. 168. sz.
520-14-14 saját ház.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDIÉMET

VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlván magamat, maradok

teljes tisztelettel

Kunzabó Mihály

488-43-20

sütőmester.

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre. Távoltság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-49

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Ajánljuk saját készítményű

sirkőveinket

legolcsóbb gyári árban.

Elvállalunk mindennemű

kőfaragó- és gipszmunkát,

betük kivésését és aranyozását.

KÖLTSÉGVETÉSEK ÉS RAJZOK INGYEN.

Egyben felkérjük a n. é. közönséget, hogy mielőtt bárhol sirkövet venne, győződjék meg olcsó árainkról.

Tisztelettel

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus

583-90-17

Szabadka, Deák-utca 68., Dimitrievits-féle ház, huspiac.

az iskolának erről nem kell tudomást szereznie? De igen is, még pedig elsősorban. Hiszen honnan vegyen tudomást a tanító, hogy egyik tanítványa más pályára lépett? S ha már a tanonc elhagyta törvényes uton mesterét, nem-e áll érdekében ugy a mesternek is, mint a tanoncnak, eme új állapotot a tanítójánál bejelenteni? De igen is.

Azért, ha a tanonc szerződését felbonthatta, annak tényét a tanoncszerződésére az ipartestületben rávezetette, eme végzést ha akár a tanonc, vagy akár a mester az illető osztályfőnöknök és rajztanítónak bemutatja, ugy a további iskolai kötelezettség alól felmentetik, s az iskola kötelékéből elbocsájtatik.

Mindezeket figyelmébe ajánlom a t. tanonctartó mestereknek.

Sirob.

HIREK.

— **Meghívás.** A Szabadkai Gazdák és Iparosok Hitelintézete Részvénytársaság boldog emlékü és érdemű volt elnöke Varga Károly arcképének leplezése céljából 1908. évi november hó 1-én délelőtt tíz órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tartand, melyre a tisztelt részvényeseket ezenel tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Katholikus Legényegyletünk** ifjúságának igen tanulmányos érdekes estéje lesz holnap vasárnap. Zombory Gyula vándortanár — a ki városunk összes tanintézetit s felsőbb iskoláit végig prelegálta (néhányikben folytatolagosan két előadást is tartva) érdekes keleti meséit fogja elmondani. Az egylet vendégeket is szívesen lát. A felolvasás kezdete este 8 órakor.

— **Adományok a szent Erzsébet szobor javára.** Gabriels Katalin gyűjtött a 34. számú iven. Rómics Simon 4 kor. Polyakovics Viktor 4 kor. Gabriels Marián, Rajcsics Eszter, Sztipics Jozsefa, Pércsics Teréz, Sztantics Erzsébet 2—2 kor. Péics Petronella, Budanovics Julianna, Jurics Péter, Sztipics Lukács, Budanovics Mária. Macskovics Liza, Margetics Manda, Mamuzsich Anasztázia, Pércsich Maca, Milyacki Verona, Görög Andrásné, Ivánkovics Jága, Crenkovics Krisztina, Tumbász Gyula 1—1 korona, Koncos Anna, Vukovics Márta, Tumbász Julianna, Simokovics Pál 60—60 fillér, Vojnics P. István, Szkenderovics Liza, Budincevics János, Mamuzsics Mária, Milánkovics Krisztina, Fischer István, Sársevics Ilona, Budanovics Rebeka, Tumbász Rózika, Simokovics Rókus, Istváncics Mára, Sztipics Klára, Radasics Mariska 40—40 fillér, Koncos Katalin, Koncos Liza, Milodánovics Magdolna, Copkó Teréz, Kuluncsics Maca, Mamuzsich Anasztázia, Cvijn Dániel, Kremptotics Márk, Snier T. Antal, N. N. 20—20 fillér.

— **A Rudics-ösztöndij.** A Rudics-féle ösztöndíjat a hivatott bizottság e hó 12-én délelőtt itéli oda a folyamodóknak.

— **A bácsmezei irodalmi társaság új tagja.** A bácsmezei irodalmi társaság, október hó 8-án, Vértessy Károly elnökléte alatt megtartott ülésén, Lukács István szabadkai káplánt működő tagjává választotta.

— **Tüdőbajos gyermekek** gyógykezelését felette megnehezítette az orvosnak az a körülmény, hogy a tudomány eddigelé nem rendelkezett oly gyógyhatású szerrel, amelyet gyermeknek adhattak volna. Az utálatos creosot-preparatumok, melyeket felnőttek is csak nagy megerőltetéssel vesznek, gyermekeknél nem használhatók. A „Sirolin-Roche“ bevezetésével már azonban itt is alaposan segítettek. „Sirolin-Roche“ a gyógyszerárakban kapható, jó szagu és kellemes ízű szirup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és megemésztenek. Ezen szer gyógyhatása számos előkelő gyermekorvos nyilatkozata szerint minden kétségen felül áll. A lesoványodott, sápadt kicsinyek már rövid használat után jó étvágyat és piros pozsgás arcszínt kapnak. Minden gyógyszerárban kapható.

— **Huszonkilenc betörést követett el.** Gardinovicski Mirko tündéresi lakos — mint

levelezőnk írja — a folyó és a mult év folyamán Tündéresen 29 betöréssel követte el. Most azonban rajta vészett. A rendőrség épen munkaközben csípte meg s elfogta. Két nagy kocsit lopott holmit találtak nála. Az ujvidéki királyi ügyészséghez kísérték be.

— **Raktár kiárusítás.** A tisztviselők fogyasztási szövetkezete felszámolás folytán az egész áruraktárt és berendezést saját áron alul is kiárusítja. Az üzlet — a régi képezdében — minden nap reggeli 7 órától, esti 7 óráig a nagyközönség részére nyitva áll.

Dr. Török Béla orvos, lakását folyó hó 11-től I. kőr, Damjanich-utca 197. szám :: :: (Taussig-féle ház) tette át. :: ::

Elegáns külső,

tartalmas bor, finom üdítő iz és zamat jellemzi pezsgőnket.

KAPHATÓ: 256-59-45

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Házasulandók asszentálása.

— Orvos elé a jegyesekkel! —

Ne lássanak pikantiát a pikánsnak látszó cím mögött. Annyira szomorú a téma, mely tollunk alá akadt, hogy egész bátran fekete keretben jelenhetnék meg ez a cikk, mely a leendő házastársakkal foglalkozik. Tegyenek félre minden nagyképtűködést, minden valódi és álszemérmest s majd a cikk elolvasása után mondják meg, nincs-e igazunk. Amit a dunántúli megyék az egyke rendszer megszüntetése végett cselekesznek, amit másutt a több gyermekkel megáldott családanyák jutalmazásával akarnak elérni, ugyanaz a cél vezet bennünket is avval a különbséggel, hogy mi perventív akarjuk a magyarságot a pusztulástól, a degenerációtól megóvni.

Amazok az intézkedések inkább a nép alsóbb rétegének megmentését célozzák, mi a magyar középosztály szemét akarjuk kinyitni. És ha Svédországban törvénnyel kötelezhetik a házasulandókat arra, hogy jegyváltás előtt orvosi vizsgálatnak vessék alá magukat, nekünk sem lehet rugkapálni az ellen, hogy a fiatalok szülői tudni akarják, hogy egészség dolgában hogy vannak az egymással házasságra lépni szándékozók kistafirozva.

Mert tessék elhinni, a mitgíft, kelengye és ripszgarmitura mellett igen előkelő helyet foglal el a házaséletben az egészség is!

Szomorú példákkal illusztrálja az élet azokat a szerencsétlen házasságkötéseket, hol a boldogsághoz, megelégedéshez, jólét-hoz csupán az egészség hiányzik. Az egészség, mely a boldogságot megszilárdítja, a megelégedést fokozza, a jólétet állandóvá

teszi, ha van s valamennyit lerontja, tönkreteszi, ha nincs.

A házasélet egészsége, meg a legényélet és hajadoni állapot egészsége egészen más kategóriába tartozik, egészen más elbírálás alá esik.

A nőkről kevés a mondani való. Mert a nők élete a családban még akkor is tiszta marad, ha a leány szívesen keresi fel a zsurukat, bálokat, társaságot, örömet hódol a sport valamely nemének s tán egy kis kacérságot is vegyít a társas érintkezések alkalmával modorába. A nők házasságra lépésénél csupán az jöhet számításba, hogy nincs-e valami öröklött és átöröklhető betegsége, mely őt az anyaságra képtelenné teszi, illetve ivadékaire is átszármaszva, a család degenerálódását idézi elő. A sorvadásban, skrofulában, szivbajban, epilepsiában szenvedő nőket egyenesen el kell tiltani a házaséletől. A gyöngye szervezetét is lehetőleg vissza kell tölteni mindaddig, míg az orvosi vélemény ez akadályt fennforgogni látja.

Ez utóbbiak azonban eleddig oly elenyészően csekély számban vannak s a szülők előtt is annyira tisztában áll az a körülmény, hogy orvosi vizsgálatra nincs is szükség.

De nézzük csak a férfiakat. A teremtés urait. Azok az éjjelezéstől halovány, gyönyörök kergetésében kimerült, italozástól ideges, kényes betegségekkel össze-vissza spékelt öreg ifjak ugyan alkalmasak-e arra, hogy férjek és apák legyenek?

Az olcsó szerelmek drága gyógykezelése mindig hagy hátra valami kis emléket, mindig megrontja a vért, mindig átöröklődik az ivadékra. És nem ritkán inficiálja a nőt, ki hitvesi kötelességét teljesítő, egész szüzies lényét áldozatul hozza a nő legnemesebb legmagasztosabb hivatásának: az anyaságnak.

Ha a nőtlől megköveteljük, hogy intakt virginitással lépjen s családi tűzhely szentélyébe, joggal elvárhatjuk a férfitől, hogy ő is megóvja tisztaságát s ne veszélyeztesse holmi olcsó szerelmekben való duskálás által, a maga, felesége és gyermekei egészségét.

Ezért kívánjuk az orvosi vizsgálatot!

REGÉNY.

KLEOPATRA.

70

Ulrik minden második nap eljött, hogy egy negyed óráig láthassa Kleopatrat. Sokszor mások társaságába találta; ilyenkor leült, s hallgatott. Fiatalsága miatt nem szeretett beszélni, ami miatt el is nevezték néma skandináviainak.

Ulrikot ez nem is bántotta, azt tartván, hogy hallgatni arany, s nagyon is sajnálatraméltónak tartva az órák hosszát tartó beszélgetést, anélkül, hogy valamit mondanának. Mikor már belemelegettek a trécelésbe, Ulrik egy negyed órai hallgatás után fölkel — megesküdött, hogy ennél tovább sohasem marad, s komolyan meghajolva a grófné előtt, s a tüntetőleg feléje nyújtott kezét megsókolva, távozott. Mindez kifogástalan, az illemszokásokhoz hűséges volt, gáncsolni valót senki sem találhatott.

Egészen más volt, ha ketten voltak; elég messze ült Kleopatrától, hogy a véletlenül belépő ne gyanakodhassék, megfogta a kezét és hallgatva tartotta. A grófné megkísérelt beszélni, hiúságból iparkodott fentartani a társalgást, de hasztalanul. Erezte, hogy valami gyönyörteljes kábultság nehezedik a valójára, mely nem engedti megszólalni. A kedves jelenlét delejességét élvezte.

Egy kis zaj a szomszéd szobában, egy kiállítás az utcán, néha a virág hulló levelelének zaja megremegtette, kiszakította őket ábrándozásukból. Ilyenkor a grófné visszavonta kezét és megszólalt.

Edesen megdorgálta, türelmet tanácsolt, várakozásra ösztönözte. A férfi merev tekintettel hallgatta, nem szakítva meg szavait, s ha elhallgatott, akkor mosollyal az

21290/1908. sz.

556-2-2

Hirdetmény.

Szabadka szab. királyi város háztartásának
1908-ik évi

költségelőirányzata

az 1886. évi XXI. t.-c. 17. §-ának alapján folyó
évi október hó 3-tól 15 napi közszemlére
kitétetett.

Miről a közönség azzal értesítették, hogy a
költségelőirányzatot az érdeklődők a városi szám-
vevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekin-
thetik, s ellene esetleges észrevételeiket meg-
tehetik.

Szabadkán, 1908. évi október hó 2-án.

Dr. Biró Károly,
kir. tanácsos, polgármester.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-
tisztelendő papság becses tudomására hozni,
hogy az őszi és téli idényre való fekete,
szintartó papi szöveteim megérkeztek s azo-
kat üzletemben nagy választékban raktáron
tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-
tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és
megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta
reverenda vagy ruha beküldése is; kivá-
natra azonban saját költségemen a helyszínére
személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, vala-
mint azok javítását is jutányos áron el-
vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett
levő *Balog György-féle ház*, Vesselenyi-ut.

Hadnagy István,
papi és polgári szabó.

159-101

Hirdetmény.

A szabadkai állami és törvényhatósági tiszt-
viselők és alkalmazottak fogyasztási szövetkeze-
te folyó évi október hó 3-án tartott rendkívüli köz-
gyűlésében egyhangú határozattal a felszámolást
mondotta ki, miből folyólag felhívtnak a hitelezők,
hogy követeléseiket a kereskedelmi törvény 202.
§-a értelmében érvényesítsék.

569-3-1

Az Igazgatóság.

Kőműves és ácsmesteri vizsgára

biztos sikerrel készít elő
Gombos Lajos építési irodája
(Bárány-köz, Kecskés-ház mellett).

Továbbá elvállal tervezéseket és
leszámolásokat, valamint építkezé-
seket is jutányos áron.

561-20-2

21719/1908. sz.

570-1-1

HIRDETMÉNY.

Szabadka szabad királyi város háztartásának
1908-ik évi

pót-költségelőirányzata

az 1886. évi XXI. t.-c. 17. §-ának alapján folyó évi
október hó 6-tól 15 napi közszemlére kitétetett.

Miről a közönség azzal értesítették, hogy a
költségelőirányzatot az érdeklődők a városi szám-
vevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekin-
thetik, s ellene esetleges észrevételeiket megtehetik.

Szabadkán, 1908. évi október hó 6-án.

Dr. Biró Károly,
kir. tanácsos, polgármester.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. ➡ ➡ Gyári árak.

18-70

A pécsi országos kiállításán legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia

orgona- és harmonium-gyár
PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnyomatu
(pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos áron
mellett művészi kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagy-
ságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokot és átépítéseket
olcsón vállalunk.

— Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk. —
Alapított 1867. évben. 245-41

Légnyomatu és electro berendezések.

Kereskedők

részére szükséges
pénztári bécák
100 lappal, szá-
mozva és fűzve
100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglírat nélkül
100 darabonként
30 filléért kap-
::: hatók a :::

Szabadkai Nyomda-
és

Hirlapkiadó-vállalat
mint szövetkezetnél
IV., Rákóczi-utca 20.

Órangel gyógyszerár

Szabadka, Zombori-ut 31.,

Szarvassal szemben. 563-3-1

Telefon 4-64. :: :: Alapított 1885.

HORVÁTH MÁTYÁS gyógyszerész

Viola-készítményei.

Viola-crème nem zsíradék, hanem egy
mely bekenés alkalmával a bőr által tel-
jesen felszívódik, miért használata igen kellemes
és hatása meglepő gyors. Eltávolít feltűnő rövid
idő alatt szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget, min-
dennemű arctisztatlanságot. Egyedüli biztos szer-
bőrátka (mittesser) ellen. Üde, bájos színt köl-
csönöz az arcnak már rövid használat után is.
Este és reggel babszem nagyságu a tenyéren
jól eldörzsölve az arca keneendő. Egy tégely
ára 1 korona. A viola-crémnek hatását nagyban
emeli az ugyanazon szerekből készült és rend-
kívül kellemes illatú **Bácskai Mária szappan**.
Ára 50 fillér.

Viola hölgypor a képzelhető legfino-
mabb és leggyöngé-
debb alkatrészekből áll, jól tapadós és teljesen
ártalmatlan arepor, rózsá, fehér és sárga szín-
ben. 1 doboz ára 1 korona.

Viola hajszesz megátolja a haj hul-
lását és erősíti a fej-
bőrt. Ára 1 korona.

China hajpomádé kitűnő hajnövesztő és
hajerősítő. Egy tégely ára 1 korona.

Francia borszesz legkitűnőbb házi szer.
Egy üveg ára 1 korona.

Antilosyn tyukszemirtő három napon
ke-reztül, reggel és este a bőrkeményedés beke-
nendő és utána meleg vízben kiáztatandó és
egy tompa eszköz segítségével a bőrkeményedés
leválasztható. 1 üveg ára 70 fillér.

Antilosyn tapasz 70 fillér.

Areporok. Arekenő. Ásványvizek. Catheterak.
Szoba hőmérők. Hajfestők. Tiszta dióolaj. Tyuk-
szemirtők. Köszvény-szesz. Chinabor. Chinavas-
bor. Malagabor és Pepsinbor. Cognac. Fagy-
balzsam. Fecskendők. Gummi cikkek. Nestlé
gyermekliszt. Fenyőillat szobákban permetezve
üde friss szagot áraszt. Saját készítésű ibolya
illatom és magyar bajuszpedróm, ugyszinte füst
és szagnéküli vörös, fehér és zöld görög tüzek.
Kitűnő fogporok fehér, fekete és rózsaszínben.
Lábizzadási elleni por. Kőhögés és rekedtség
ellen saját készítményű gyógyhatású cukorkák.